

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΑΕΕ για την Υπεύθυνη Επένδυση

www.eaee.gr

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	3
Τι είναι βιωσιμότητα	5
Οι επενδύσεις των ασφαλιστικών εταιριών	6
Τα συμφέροντα των πελατών στο επίκεντρο.....	7
Έμφαση στις μακροπρόθεσμες και ασφαλείς επενδύσεις και στροφή προς τις βιώσιμες επενδύσεις.....	7
Στοιχεία και τάσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα των επενδύσεων των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών.....	8
Προσεγγίσεις για την συνεκτίμηση των κριτηρίων βιωσιμότητας	9
Ενσωμάτωση κριτηρίων ESG	9
Ενδεικτικές Προσεγγίσεις.....	10
Λίστες αποκλεισμού (Negative Screening).....	10
Θετικές Λύσεις.....	11
Γενικά κριτήρια	12
Best-in-class.....	13
Παραδείγματα της προσέγγισης «best in class» σε μετοχικούς δείκτες.....	13
Έλεγχος βάσει προτύπων	14
Αξιολόγηση παραγόντων ESG στην επενδυτική διαδικασία	15
Επίτευξη βιώσιμης βελτίωσης μέσω ενεργούς ιδιοκτησίας/συμμετοχής (active ownership)	15
Συμμετοχή σε Συλλογικές Επενδύσεις στοχευμένες στη Βιωσιμότητα	16
Επενδύσεις με αντίκτυπο (impact investing).....	17
Σχέση ασφαλιστικών εταιριών και τρίτων διαχειριστών επενδύσεων	17
Ενσωμάτωση Κριτηρίων ESG στις Συμφωνίες	17
Εποπτεία και Αξιολόγηση των Διαχειριστών Επενδύσεων	18
Διάλογος και Διαφάνεια	18

Πρόλογος

Τα τελευταία χρόνια η βιωσιμότητα έχει αναδειχθεί σε βασική προτεραιότητα για τις κοινωνίες, τις κυβερνήσεις και τον επιχειρηματικό κόσμο. Οι συνέπειες της ανθρωπογενούς κλιματικής αλλαγής: ξηρασία, παρατεταμένοι καύσωνες, ισχυρές βροχοπτώσεις και άνοδος της στάθμης της θάλασσας, δεν μπορούν πλέον να αγνοηθούν. Ταυτόχρονα, η αυξανόμενη έμφαση στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη διαφάνεια και την εταιρική υπευθυνότητα υπογραμμίζει ότι η βιωσιμότητα δεν αφορά μόνο το περιβάλλον, αλλά επεκτείνεται και σε θεμελιώδεις κοινωνικές παραμέτρους και παραμέτρους διακυβέρνησης.

Υπό το πρίσμα των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και της Συμφωνίας των Παρισίων το 2015 για την προστασία του κλίματος, η Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2018 πρωτοστάτησε εγκαινιάζοντας ένα ολοκληρωμένο σύνολο κανόνων για τη βιωσιμότητα, γνωστό με την ονομασία “sustainable finance”. Στο επίκεντρο αυτής της προσπάθειας βρίσκεται ο χρηματοπιστωτικός τομέας και η δυνατότητά του να συμβάλει στον μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας προς ένα οικονομικό μοντέλο κλιματικά ουδέτερο μέχρι το 2050. Η ιδιωτική ασφαλιστική δραστηριότητα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Ο ασφαλιστικός τομέας έχει καθοριστική συμβολή στη βιωσιμότητα, λειτουργώντας τόσο ως διαχειριστής κινδύνων όσο και ως θεσμικός επενδυτής. Ο κρίσιμος αυτός ρόλος των ασφαλιστικών εταιριών εκδηλώνεται μέσα από σειρά δεσμεύσεων και δράσεων της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος (εφεξής ΕΑΕΕ). Στις αρχές του 2022, η ΕΑΕΕ προσχώρησε στο UNEPFI, υποστηρίζοντας πλήρως τις Αρχές της Βιώσιμης Ασφάλισης των Ηνωμένων Εθνών (PSI, Principles for

Sustainable Insurance). Τον Νοέμβριο του 2023 δημοσίευσε Στρατηγικό Κείμενο, το οποίο αντανακλά τη στρατηγική τοποθέτηση των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών στα ζητήματα της βιωσιμότητας, ενσωματώνοντας τους παράγοντες ESG στις επενδύσεις, στη διαδικασία ανάληψης κινδύνων, στον σχεδιασμό προϊόντων, στην επιχειρησιακή οργάνωση και στις συνεργασίες τους.

Για μια ασφαλιστική εταιρία η έννοια της υπεύθυνης επένδυσης έχει αποκτήσει πλέον στρατηγική σημασία.

Ως προς τις επενδύσεις τους, φιλοδοξία των ελληνικών ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι να ενσωματώνουν ακόμη πιο συστηματικά τα κριτήρια ESG στα επενδυτικά χαρτοφυλάκιά τους. Η ΕΑΕΕ υποστηρίζει τις εταιρίες-μέλη της στην προσαρμογή τους στο κανονιστικό πλαίσιο της βιωσιμότητας με συνεχή ενημέρωση και πρωτοβουλίες και συμβάλλει στη διάχυση καλών πρακτικών και εργαλείων μέσα από συνέργειες με έγκριτους διεθνείς οργανισμούς. Τον Απρίλιο 2024 η ΕΑΕΕ προσχώρησε, με την ιδιότητα του Network Supporter στο [Principles of Responsible Investment \(PRI\)](#), του σημαντικότερου ίσως διεθνούς οργανισμού αφιερωμένου στα θέματα της υπεύθυνης επένδυσης.

Το παρόν κείμενο υπογραμμίζει ακριβώς την σημασία της υπεύθυνης επένδυσης και της υιοθέτησης σχετικών πολιτικών και διαδικασιών από τις ασφαλιστικές εταιρίες. Αποτελεί, μη δεσμευτικής φύσης, κείμενο, το οποίο διερευνά τις διαφορετικές προσεγγίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις

ασφαλιστικές επιχειρήσεις στην συνεκτίμηση των κριτηρίων βιωσιμότητας κατά τη διαδικασία λήψης επενδυτικών αποφάσεων. Ανάλογα με το μέγεθος, την ασκούμενη δραστηριότητα, το χαρτοφυλάκιο και το ιδιαίτερο προφίλ κινδύνων κάθε εταιρίας, είναι απόλυτα φυσικό να ανακύπτουν στην πράξη διαφοροποιημένες προσεγγίσεις ή και

συνδυασμός των επιλογών που εξετάζονται στο παρόν.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι το περιεχόμενο των Κατευθυντήριων Γραμμών τέθηκε υπόψη του PRI και έτυχε αποδοχής από τον οργανισμό.

Κανονισμός για την Ταξινόμια

Τι είναι βιωσιμότητα

Ο Κανονισμός περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2088) καθορίζει ποιες επενδύσεις θεωρούνται αειφόρες. Οι αειφόρες επενδύσεις αφορούν επενδύσεις σε οικονομική δραστηριότητα που συμβάλλει σε επίτευξη περιβαλλοντικού ή κοινωνικού στόχου, εφόσον δεν προκαλούν σημαντική βλάβη σε κανέναν περιβαλλοντικό ή κοινωνικό στόχο και οι εταιρίες στις οποίες πραγματοποιούνται οι επενδύσεις ακολουθούν ορθές πρακτικές διακυβέρνησης.

Ως προς τις περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες, η Ευρωπαϊκή Ταξινόμια (Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852) καθορίζει με σαφήνεια ποιες οικονομικές δραστηριότητες θεωρούνται περιβαλλοντικά βιώσιμες και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμη, καλύπτοντας τους εξής έξι (6) περιβαλλοντικούς στόχους:

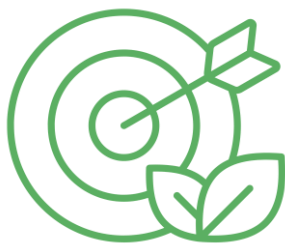
ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής (άρθρο 10)

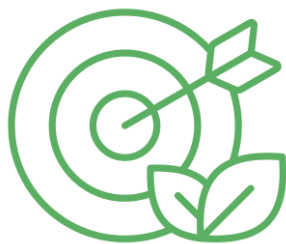
η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (άρθρο 11)

η βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων (άρθρο 12)

η μετάβαση προς την κυκλική οικονομία (άρθρο 13)

η πρόληψη και ο έλεγχος της ρύπανσης (άρθρο 14)

η προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων (άρθρο 15)

Η Ταξινόμια της ΕΕ, ένα από τα βασικά εργαλεία της Ευρώπης για την προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης, εφαρμόζεται σταδιακά, θέτοντας σαφείς κανόνες για το ποιες οικονομικές δραστηριότητες θεωρούνται περιβαλλοντικά βιώσιμες. Οι δύο πρώτοι στόχοι της – ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σε αυτήν – τέθηκαν σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2022, μέσω του Κανονισμού για το Κλίμα (ΕΕ 2021/2139). Για τους τέσσερις επόμενους περιβαλλοντικούς στόχους, δημοσιεύτηκε ο Κανονισμός 2023/2486.

Ωστόσο, η Ταξινόμια δεν καλύπτει όλες τις επενδύσεις του ασφαλιστικού κλάδου, ούτε περιλαμβάνει κατάλογο κοινωνικά βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων. Παρόλα αυτά, η απουσία μιας συγκεκριμένης κατηγοριοποίησης δεν σημαίνει ότι τέτοιες επενδύσεις θεωρούνται αυτόματα μη βιώσιμες.

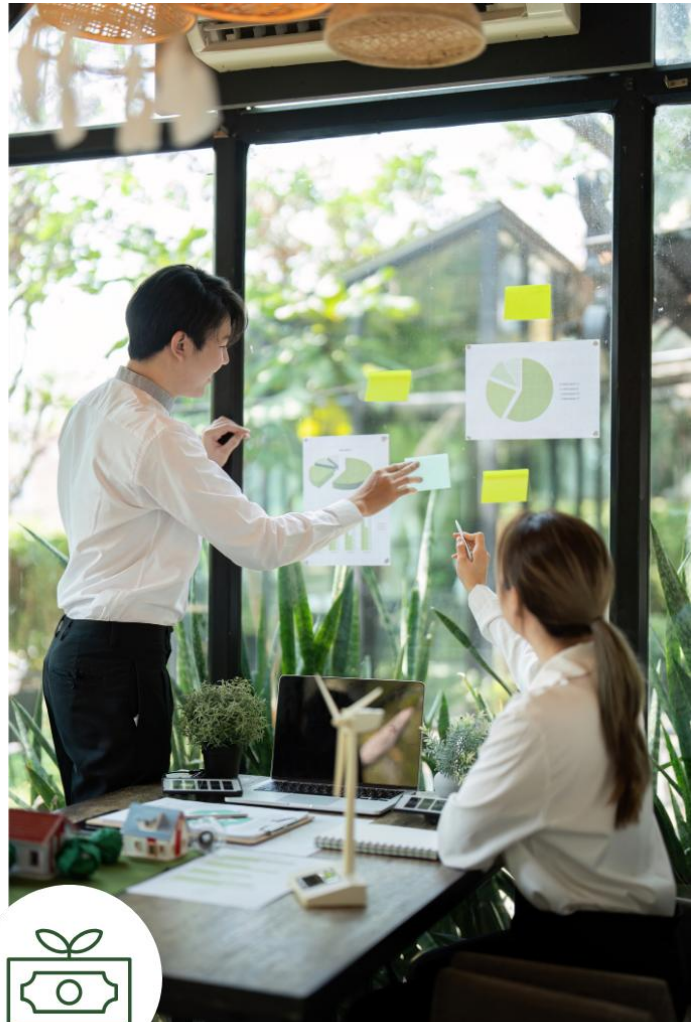
Η ιδέα της βιώσιμης ανάπτυξης δεν είναι καινούργια. Ήδη από το 1987, τα Ηνωμένα Έθνη την όρισαν ως «την ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες». Το 2015, στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030, υιοθετήθηκαν 17 παγκόσμιοι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, οι οποίοι λειτουργούν σαν πυξίδα για τις επιχειρήσεις. Οι ασφαλιστικές εταιρίες, λοιπόν, καλούνται να αξιοποιήσουν αυτούς τους στόχους για να διαμορφώσουν μια βιώσιμη επενδυτική στρατηγική, συνδυάζοντας υπευθυνότητα, καινοτομία και ανθεκτικότητα στον χρόνο.

Οι επενδύσεις των ασφαλιστικών εταιριών

Οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες αποτελούν σημαντικούς μακροπρόθεσμους επενδυτές με χαρτοφυλάκιο της τάξεως των

€ 21,5 δισ.

Τα χρήματα αυτά προοριζόμενα για να καλύψουν κατά κύριο λόγο τις συμφωνημένες παροχές και αποζημιώσεις των ασφαλισμένων τους, οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες οφείλουν να τα επενδύουν με υπευθυνότητα και σύνεση, εξασφαλίζοντας ασφάλεια και απόδοση. Και οι βιώσιμες επενδύσεις ενδείκνυνται ολοένα και περισσότερο για αυτόν τον σκοπό.

Τα συμφέροντα των πελατών στο επίκεντρο

Οι ασφαλιστικές εταιρίες δεν έχουν απόλυτη ελευθερία στις επενδυτικές τους επιλογές. Το πλαίσιο Solvency II, που διέπει την ασφαλιστική δραστηριότητα, επιβάλλει αυστηρούς κανόνες διαχείρισης, διασφαλίζοντας ότι οι εταιρίες λειτουργούν με υπευθυνότητα και σύνεση.

Ο πρωταρχικός τους στόχος;

Να είναι σε θέση να καταβάλουν ανά πάσα στιγμή τις αποζημιώσεις και τις παροχές που έχουν υποσχεθεί στους ασφαλισμένους τους.

Η Αρχή του Συνετού Επενδυτή αποτελεί τον θεμέλιο λίθο της επενδυτικής στρατηγικής τους. Σύμφωνα με αυτή, οι ασφαλιστικές εταιρίες υποχρεούνται να λαμβάνουν αποφάσεις με γνώμονα την ποιότητα, την ασφάλεια, την απόδοση και τη ρευστότητα των επενδύσεών τους, θέτοντας στο επίκεντρο το συμφέρον των πελατών τους. Με αυτά, δηλαδή, τα κριτήρια μια πράσινη επένδυση, ακόμη και αν είναι οικονομικά ελκυστική, εάν παρουσιάζει υψηλό κίνδυνο, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως κατάλληλη ή συμφέρουσα για τους ασφαλιζόμενους.

Επίσης, με την αναθεώρηση του Solvency II, η οποία εισήχθη με την Οδηγία 2025/2/ΕΕ, ενσωματώθηκε ρητά στην Αρχή του Συνετού Επενδυτή η πρόσθετη υποχρέωση των εταιριών να λαμβάνουν υπόψη τον αντίκτυπο των κινδύνων βιωσιμότητας στις επενδύσεις τους καθώς και τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο των επενδυτικών αποφάσεών τους στους ESG παράγοντες.

Έμφαση στις μακροπρόθεσμες και ασφαλείς επενδύσεις και στροφή προς τις βιώσιμες επενδύσεις

Ανέκαθεν οι ασφαλιστικές εταιρίες προσέβλεπαν σε οικονομικά βιώσιμες επενδύσεις με σταθερές ταμειακές ροές, λόγω του επιχειρηματικού μοντέλου τους. Χαρακτηριστική περίπτωση οι ασφαλιστικές εταιρίες ζωής, οι οποίες συχνά διατηρούν τις επενδύσεις τους μέχρι τη λήξη τους, καθώς έτσι τους επιτρέπεται να εκπληρώνουν τις - αντίστοιχης διάρκειας- μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις τους. Ο μακρύς χρονικός ορίζοντας των υποχρεώσεών τους θα μπορούσε, για παράδειγμα, να καλυφθεί με πράσινα έργα υποδομών, τα οποία είναι κατά κανόνα διάρκειας μέχρι 20 ή και 30 ετών.

Τα τελευταία χρόνια οι ασφαλιστικές εταιρίες ενσωματώνουν στρατηγικά τα κριτήρια ESG στις επενδυτικές αποφάσεις τους, ανταποκρινόμενες στις σύγχρονες ανάγκες των πελατών τους για υπεύθυνες και βιώσιμες επενδύσεις

Αυτή η προσέγγιση δεν αποτελεί απλώς μια τάση, αλλά μια αλλαγή που εμπλουτίζει το επενδυτικό πεδίο, ανοίγοντας νέες, πιο υπεύθυνες και βιώσιμες επιλογές. Παράλληλα, οι εταιρίες προσαρμόζουν τα προϊόντα ζωής στις σύγχρονες ανάγκες, ανταποκρινόμενες στις αυξανόμενες προτιμήσεις των πελατών τους για επενδύσεις που προάγουν τη βιωσιμότητα. Το ESG συνδέεται με τη φήμη του ασφαλιστικού κλάδου, τη διαχείριση κινδύνων ή τη συμμόρφωση με κανονισμούς αλλά πρωτίστως αποτυπώνει το ευρύτερο αίτημα της κοινωνίας οι επιχειρήσεις να λειτουργούν με υπευθυνότητα και διαφάνεια.

Οι ασφαλιστικές εταιρίες δεν ακολουθούν απλώς τις εξελίξεις – τις διαμορφώνουν, επαναπροσδιορίζοντας τον ρόλο τους στην οικονομία και την κοινωνία, με γνώμονα ένα πιο βιώσιμο και υπεύθυνο μέλλον.

Στοιχεία και τάσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα των επενδύσεων των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών

Σχεδόν το 90% των ασφαλιστικών εταιριών ζωής λαμβάνουν ήδη υπόψη τους παράγοντες ESG στις επενδύσεις τους.

€ 245 εκατ.

Το σύνολο βιώσιμων στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με ασφαλίσσεις ζωής

Οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες αξιοποιούν μια σειρά από τεχνικές, όπως:

- οι αρνητικές λίστες (Negative Screening)
- οι θετικές λίστες (Positive Screening)
- η ενεργός συμμετοχή (Active Engagement) και
- best-in-class προσεγγίσεις.

Προσεγγίσεις για την συνεκτίμηση των κριτηρίων βιωσιμότητας

Οι ασφαλιστικές εταιρίες μπορούν να επιλέξουν μεταξύ διαφόρων προσεγγίσεων για την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στις επενδύσεις τους ανάλογα με το προφίλ και τις ανάγκες τους. Οι επόμενες ενότητες παρουσιάζουν τις συνηθέστερες προσεγγίσεις και προκλήσεις που παρατηρούνται στην πράξη, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαδικασία αξιολόγησης των έμμεσων επενδύσεων.

Στις άμεσες επενδύσεις όπου η εταιρία έχει πλήρη έλεγχο της επενδυτικής δραστηριότητάς της είτε μέσω αυτό-διαχειριζόμενων χαρτοφυλακίων είτε μέσω χαρτοφυλακίων που διαχειρίζονται τρίτοι για λογαριασμό της με συμβάσεις διαχείρισης (investment mandates), δεν υπάρχουν κατά κανόνα περιορισμοί. Στις έμμεσες μορφές επένδυσης, η εταιρία έχει μειωμένη δυνατότητα ελέγχου της επενδυτικής διαδικασίας είτε γιατί αποτελεί συλλογική μορφή επένδυσης (πχ. Οργανισμούς Συλλογικών ή Εναλλακτικών Επενδύσεων διαπραγματεύσιμων ή μη) είτε γιατί αποτελεί επένδυση στην οποία εξ αντικειμένου δεν υπάρχει δυνατότητα επιρροής (πχ. προϊόντα που αναπαράγουν δείκτες). Παρά τους περιορισμούς στις έμμεσες επενδύσεις, η εταιρία αξιολογεί την πορεία των χαρτοφυλακίων της βάσει των κριτηρίων που έχει θέσει και προσπαθεί στο βαθμό που είναι δυνατό να επηρεάζει τους εκδότες προς την κατεύθυνση επίτευξης των κριτηρίων. Σε περίπτωση που μια επιλογή τοποθέτησης αποκλίνει από τα όρια ανοχής της εταιρίας (tolerance) ως προς τα κριτήρια που έχει θεσπίσει, ως ύστατη λύση μπορεί να τεθεί η από-επένδυση.

Κατά την εφαρμογή στρατηγικών βιωσιμότητας πρέπει συχνά να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εκάστοτε κατηγορίας περιουσιακού στοιχείου

Ενσωμάτωση κριτηρίων ESG

Η ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG συνεπάγεται ότι η βιωσιμότητα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της επενδυτικής δραστηριότητας των εταιριών και όχι απλά μια πρόσθετη παράμετρος.

Οι εταιρίες, αξιοποιώντας ένα ευρύ φάσμα τεχνικών, ενσωματώνουν τις πτυχές ESG σε κάθε στάδιο της επενδυτικής διαδικασίας, η οποία καλύπτει από την στρατηγική χάραξη των επενδύσεων μέχρι τις τακτικές επενδυτικές αποφάσεις και την εν γένει διαχείριση και παρακολούθηση του χαρτοφυλακίου τους.

Ενδεικτικές Προσεγγίσεις

Λίστες αποκλεισμού (Negative Screening)

Η εφαρμογή κριτηρίων αποκλεισμού (exclusion criteria) σημαίνει ότι οι ασφαλιστικές εταιρίες αποφεύγουν επενδύσεις σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις ή χώρες, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων. Τα κριτήρια αυτά μπορούν να διαμορφωθούν εσωτερικά ή σε συνεργασία με εξειδικευμένους ESG παρόχους.

Τα κριτήρια αποκλεισμού στις επενδύσεις κεφαλαίου μπορεί να εξετάζονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά

Ένας υπερβολικά γενικευμένος αποκλεισμός μπορεί να περιορίσει αδικαιολόγητα τις επενδυτικές επιλογές μιας εταιρίας, επηρεάζοντας αρνητικά τις αποδόσεις και τη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου της σε σχέση με την αγορά. Ο σχεδιασμός του αποκλεισμού πρέπει να είναι ευέλικτος, ώστε να προστατεύει τη βιωσιμότητα της επένδυσης χωρίς να υπονομεύει την απόδοσή της. Ένα ισορροπημένο πλαίσιο επιτρέπει στις ασφαλιστικές εταιρίες να λαμβάνουν υπεύθυνες αποφάσεις, μέσα από ένα διαφοροποιημένο και ανθεκτικό χαρτοφυλάκιο.

Ακολουθούν διάφοροι **τύποι αποκλεισμού**, οι οποίοι διαφοροποιούνται ανάλογα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται:

Ολικός αποκλεισμός (Total Exclusion)

Η ασφαλιστική εταιρία δεν επενδύει καθόλου σε εταιρίες που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους τομείς, όπως ανάπτυξη, παραγωγή, συντήρηση ή εμπόριο παράνομων ή διεθνώς απαγορευμένων όπλων, παραγωγή καπνού κ.α..

Αποκλεισμός με όρια (Threshold-Based Exclusion)

Εταιρίες αποκλείονται μόνο αν ένα σημαντικό μέρος του κύκλου εργασιών τους προέρχεται από μη αποδεκτές δραστηριότητες (π.χ. >10% από ορυκτά καύσιμα).

Χρονικά περιορισμένος αποκλεισμός (Temporary Exclusion)

Μια εταιρία αποκλείεται προσωρινά, αλλά μπορεί να επανενταχθεί αν βελτιώσει τις ESG πρακτικές της

Μετά τον αποκλεισμό, η διαδικασία αποδέσμευσης από τις αποκλεισθείσες επενδύσεις πρέπει να λάβει υπόψη της τα εξής:

- Σε περίπτωση κατοχής άμεσων επενδύσεων σε περιουσιακά στοιχεία που δεν συνάδουν με τα κριτήρια που έχει θέσει η εταιρία, η πώλησή τους θα πρέπει να γίνει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ελεύθερα καθοριζόμενου από την ασφαλιστική εταιρία και σε κάθε περίπτωση με γνώμονα τη διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων και της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών.

- Σε περίπτωση κατοχής τέτοιων περιουσιακών στοιχείων μέσω σύμβασης διαχείρισης, η ασφαλιστική εταιρία δρομολογεί την πώλησή τους μετά από αξιολόγηση των συμφερόντων των ασφαλισμένων και ανάλογη τροποποίηση των εντολών προς τις διαχειρίστριες εταιρίες.
- Στην περίπτωση της έμμεσης επένδυσης μέσω αμοιβαίων κεφαλαίων, η ασφαλιστική εταιρία επιδιώκει την πώληση των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων σε συνεννόηση με τον διαχειριστή του αμοιβαίου κεφαλαίου και αν αυτό δεν είναι εφικτό, εξετάζει το ενδεχόμενο της από-επένδυσης.

Θετικές Λίστες

Οι θετικές λίστες αποτελούν τεχνική επιλογής βιώσιμων επενδύσεων, όπου οι ασφαλιστικές εταιρίες ως επενδυτές καθορίζουν συγκεκριμένα κριτήρια που πρέπει να πληροί μια εταιρία για να θεωρηθεί αποδεκτή βάσει ESG κριτηρίων. Τα κριτήρια μπορεί να είναι ποσοτικά (π.χ. χαμηλό ανθρακικό αποτύπωμα) ή ποιοτικά (π.χ. καλές εργασιακές πρακτικές).

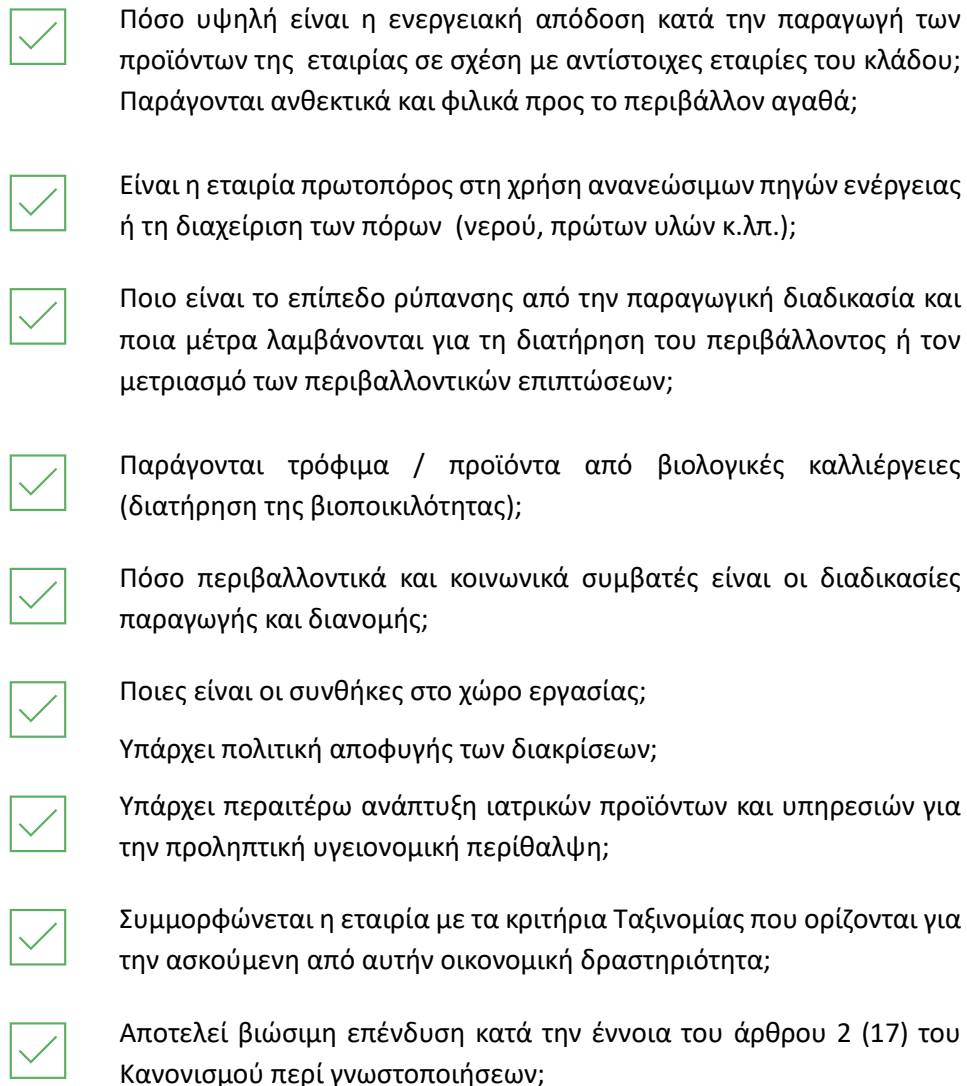
Εναλλακτικά, οι ασφαλιστικές εταιρίες έχουν τη δυνατότητα να ορίσουν ολόκληρους κλάδους ή τομείς στους οποίους μπορούν να πραγματοποιούν επενδύσεις. Επιπλέον, η θετική λίστα δεν αποκλείει την ύπαρξη αρνητικής λίστας ή λίστας αποκλεισμού.

Οι θετικές λίστες περιλαμβάνουν πτυχές της βιωσιμότητας που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την εταιρία.

Γενικά κριτήρια

Εξειδικεύοντας σε περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο, τα κριτήρια για την κατάταξη μιας εταιρίας στη θετική λίστα θα μπορούσαν να αφορούν στα εξής:

-
- Πόσο υψηλή είναι η ενεργειακή απόδοση κατά την παραγωγή των προϊόντων της εταιρίας σε σχέση με αντίστοιχες εταιρίες του κλάδου; Παράγονται ανθεκτικά και φιλικά προς το περιβάλλον αγαθά;
 - Είναι η εταιρία πρωτοπόρος στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή τη διαχείριση των πόρων (νερού, πρώτων υλών κ.λπ.);
 - Ποιο είναι το επίπεδο ρύπανσης από την παραγωγική διαδικασία και ποια μέτρα λαμβάνονται για τη διατήρηση του περιβάλλοντος ή τον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων;
 - Παράγονται τρόφιμα / προϊόντα από βιολογικές καλλιέργειες (διατήρηση της βιοποικιλότητας);
 - Πόσο περιβαλλοντικά και κοινωνικά συμβατές είναι οι διαδικασίες παραγωγής και διανομής;
 - Ποιες είναι οι συνθήκες στο χώρο εργασίας;
Υπάρχει πολιτική αποφυγής των διακρίσεων;
 - Υπάρχει περαιτέρω ανάπτυξη ιατρικών προϊόντων και υπηρεσιών για την προληπτική υγειονομική περίθαλψη;
 - Συμμορφώνεται η εταιρία με τα κριτήρια Ταξινόμησης που ορίζονται για την ασκούμενη από αυτήν οικονομική δραστηριότητα;
 - Αποτελεί βιώσιμη επένδυση κατά την έννοια του άρθρου 2 (17) του Κανονισμού περί γνωστοποιήσεων;

Στον τομέα της εταιρικής διακυβέρνησης, για παράδειγμα, μπορούν να τεθούν τα εξής ερωτήματα:

- ❓ Πόσο φιλική προς τον καταναλωτή ή διαφανής είναι η εταιρία;
- ❓ Πώς οργανώνεται η διαδικασία λήψης αποφάσεων στην εταιρία;
- ❓ Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια στις σχέσεις με τις ομάδες ενδιαφερομένων;

Best-in-class

Οι εταιρίες συχνά υιοθετούν προσεγγίσεις «best in class», κατευθύνοντας μέρος των επενδύσεών τους σε εταιρίες που διακρίνονται στον κλάδο τους σε σχέση με την εκπλήρωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και εταιρικής διακυβέρνησης κριτηρίων, αντί να αποκλείουν εξαρχής ολόκληρους τομείς.

Στην προσέγγιση «best in class», η επιλογή των κατηγοριών ή των κλάδων είναι σημαντική

Στην εφαρμογή της προσέγγισης «best in class», οι εταιρίες κατατάσσονται βάσει αξιολόγησης με επιλεγμένα κριτήρια βιωσιμότητας, τα οποία μπορεί να διαφέρουν ανά κλάδο ή τομέα. Κατά κανόνα, η αξιολόγηση περιλαμβάνει και τα τρία κριτήρια ESG και συνδυάζεται συνήθως με κριτήρια αποκλεισμού καθώς και θετικά κριτήρια. Η προσέγγιση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα δεδομένων από τους παρόχους, ενώ συχνά οι μεσαίες και μικρές εταιρίες δεν συμπεριλαμβάνονται στις αξιολογήσεις. Η άκριτη εφαρμογή της μεθόδου μπορεί να οδηγήσει σε τεχνητή συρρίκνωση του εύρους των επενδυτικών επιλογών και σε υπερσυγκέντρωση στις μεγάλες κεφαλαιοποιήσεις.

Παραδείγματα της προσέγγισης «best in class» σε μετοχικούς δείκτες

Ενδεικτικά παραδείγματα προσεγγίσεων «best in class» που αξιολογούν τόσο τις περιβαλλοντικές/κοινωνικές όσο και τις οικονομικές επιδόσεις των εταιριών, είναι οι δείκτες:

Dow Jones Sustainability Index (DJSI)

FTSE4Good Index

MSCI World ESG Leaders Index

Οι δείκτες αυτοί αποτελούνται από μετοχές εταιριών που ικανοποιούν καλύτερα από τις υπόλοιπες εταιρίες του κλάδου τους τα κριτήρια που επιλέγει ο κάθε πάροχος, ενώ αποκλείουν οικονομικές δραστηριότητες που θεωρούνται ευρέως ως μη βιώσιμες.

Έλεγχος βάσει προτύπων

Ο έλεγχος βάσει προτύπων είναι προσέγγιση ESG που εστιάζει στην αξιολόγηση των επενδύσεων ως προς τη συμμόρφωσή τους με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα. Τα πρότυπα αυτά μπορεί να καλύπτουν τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα, την περιβαλλοντική συμπεριφορά, τις επιχειρηματικές πρακτικές κ.ά. Ο έλεγχος «αντικειμενικοποιείται» καθώς στηρίζεται σε σαφή, διεθνή κριτήρια, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο εμφάνισης πρακτικών «πράσινου ξεπλύματος» (greenwashing).

Παραδείγματα αποδεκτών διεθνών προτύπων είναι:

- OECD Guidelines for Multinational Enterprises
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights
- Declaration of the International Labour Organisation on Fundamental Principles and Rights at Work
- International Bill of Human Rights
- OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct
- UN Sustainable Development Goals (SDGs)

Ο βαθμός στον οποίο οι εταιρίες ή τα κράτη συμμορφώνονται ή παραβιάζουν τέτοια πρότυπα πρέπει να αξιολογείται αυτοτελώς, ανάλογα με τις περιστάσεις. Τα βασικά ερωτήματα, που θα πρέπει να διερευνώνται σχετικά με τις παραβιάσεις είναι ενδεικτικά τα εξής:

- Πρόκειται για διαρκές ή μεμονωμένο συμβάν;
- Αφορά τον εκδότη στο σύνολό του ή η παράβαση συμβαίνει μόνο σε ορισμένους τομείς (π.χ. όμιλος ετερογενών δραστηριοτήτων);
- Πώς και πότε δρομολογήθηκαν τα μέτρα αντιμετώπισης;

Για τον έλεγχο βάσει προτύπων χρησιμοποιούνται συχνά εξωτερικοί πάροχοι δεδομένων ESG

Αξιολόγηση παραγόντων ESG στην επενδυτική διαδικασία

Επίτευξη βιώσιμης βελτίωσης μέσω ενεργούς ιδιοκτησίας/συμμετοχής (active ownership)

Η ενίσχυση της ενσωμάτωσης των παραγόντων ESG στην επενδυτική διαδικασία μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενεργούς και εποικοδομητικού διαλόγου με τις εταιρίες υπό επένδυση. Η ενεργός ιδιοκτησία/ συμμετοχή μπορεί να περιλαμβάνει την άσκηση δικαιωμάτων ψήφου στη Γενική Συνέλευση (voting), τον διάλογο με την διοίκηση ή τη συμμετοχή σε εταιρικές επιτροπές (engagement). Η ένταση της επιρροής εξαρτάται προφανώς από τον βαθμό δραστηριοποίησης και λήψης πρωτοβουλιών από την πλευρά της ασφαλιστικής εταιρίας αλλά και από τον νομικό τύπο της επένδυσης (π.χ. κατοχή μετοχών ή ομολόγων).

Σε γενικές γραμμές, η συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση αποτελεί τον κύριο τρόπο για έναν μέτοχο για να επηρεάσει τις μελλοντικές ενέργειες της εταιρίας στην οποία έχει επενδύσει.

Με την απόκτηση της μετοχικής ιδιότητας, ο μέτοχος εκ του νόμου αποκτά, εκτός από περιουσιακά δικαιώματα, ορισμένα ελάχιστα δικαιώματα διοίκησης έναντι της εταιρίας, τα οποία μπορούν να ενισχυθούν μέσω των ειδικότερων προβλέψεων του ν. 4548/2018 για τα δικαιώματα μειοψηφίας. Το δικαίωμα διοίκησης επιτρέπει, σε γενικές γραμμές, στον μέτοχο, να υποβάλει προτάσεις, να λαμβάνει τον λόγο και να ψηφίζει. Με την υποβολή των προτάσεων του ή ακόμη και με την υπόδειξη πρόσθετων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης, ο μέτοχος επιδεικνύει το ενδιαφέρον του για την εταιρία, αναδεικνύοντας τη σημασία των παραγόντων ESG.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, εφόσον το επιτρέπει το Καταστατικό της εταιρίας, ο μέτοχος έχει δικαίωμα διορισμού μέλους ή

μελών εντός του Διοικητικού Συμβουλίου. Με τον τρόπο αυτόν παρέχεται δυνατότητα να δοθεί ο κατάλληλος τόνος για ευρύτερες δράσεις στον τομέα της βιωσιμότητας απευθείας στην καρδιά της διοίκησης της εταιρίας.

Οι άμεσες συζητήσεις με τις εταιρίες προάγουν την αμοιβαία κατανόηση

Μία εναλλακτική μορφή είναι η ενεργός συμμετοχή (engagement), η οποία περιλαμβάνει απευθείας διάλογο με τις εταιρίες στις οποίες πραγματοποιούνται επενδύσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η ασφαλιστική εταιρία θα μπορούσε να πραγματοποιεί τακτικές διμερείς επαφές με τους εκπροσώπους των εταιριών (π.χ. μέλη του διοικητικού συμβουλίου), προκειμένου να ενημερώνεται σχετικά με το επίπεδο της δέσμευσής τους σε θέματα βιωσιμότητας. Εάν από τις συζητήσεις διαπιστωθεί έλλειψη ουσιαστικής δέσμευσης ή χαμηλή ευαισθητοποίηση, θα μπορούσε να εξεταστεί η αξιοποίηση εργαλείων που προβλέπει η νομοθεσία, όπως η εισαγωγή πρόσθετων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης).

Η ενεργός συμμετοχή θα μπορούσε επίσης να ενσωματωθεί στη διαδικασία δέουσας επιμέλειας, η οποία πραγματοποιείται συνήθως πριν την απόκτηση συμμετοχής ή την εξαγορά μιας εταιρίας. Σε αυτό το στάδιο, η ανάλυση πληροφοριών από εξειδικευμένους αναλυτές παρέχει πρόσβαση σε κρίσιμα δεδομένα σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο και τους βασικούς οικονομικούς

δείκτες, ενώ ταυτόχρονα αξιολογείται η ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στις εσωτερικές διαδικασίες και πολιτικές της προς επένδυση εταιρίας. Εάν η ασφαλιστική εταιρία χρησιμοποιεί διαχειριστές επενδύσεων, τότε μπορεί να συμφωνηθεί μαζί τους η ενεργός συμμετοχή και ο τρόπος άσκησης της, καθώς η ίδια η ασφαλιστική εταιρία δεν μπορεί να ασκήσει δικαιώματα ψήφου.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παραβίαση από την εταιρία υπό επένδυση (π.χ. πρακτικές greenwashing), η ασφαλιστική εταιρία θα μπορούσε να αναλάβει άμεσα την επικοινωνία μαζί της, με αντικείμενο πιθανές διορθωτικές ενέργειες και προσαρμογές.

Συμμετοχή σε Συλλογικές Επενδύσεις στοχευμένες στη Βιωσιμότητα

Σήμερα δημιουργούνται όλο και περισσότερα αμοιβαία κεφάλαια με έμφαση στη βιωσιμότητα, διευκολύνοντας τους επενδυτές που επιθυμούν να ευθυγραμμίσουν τις επενδύσεις τους με τις αξίες τους. Αυτά τα επενδυτικά κεφάλαια έχουν σχεδιαστεί ώστε να ανταποκρίνονται σε περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εταιρικής διακυβέρνησης κριτήρια (ESG), προκειμένου να εξυπηρετήσουν την αυξανόμενη ζήτηση επενδυτών που επιθυμούν οι επενδύσεις τους να αντικατοπτρίζουν τις αξίες τους και να στηρίζουν την αειφόρο ανάπτυξη. Επιπλέον, η ένταξη των επενδύσεων αυτών σε ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής των άρθρων 8 και 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 για τις γνωστοποιήσεις αειφορίας διευκολύνει την αναγνώριση των ESG κριτηρίων και την αξιολόγηση της προόδου ενός χαρτοφυλακίου σε σχέση με τον δηλωμένο του στόχο.

- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας/ενεργειακή απόδοση
- Πράσινα ακίνητα (πράσινα κτίρια)
- Υποστήριξη κοινωνικών έργων, εκπαίδευση
- Διαχείριση αποβλήτων

Τα Αμοιβαία Κεφάλαια με χαρακτηριστικά αειφορίας συνήθως προωθούν τουλάχιστον περιβαλλοντικά ή/και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Αμοιβαία Κεφάλαια με χαρακτηριστικά αειφορίας που επενδύουν σε τομείς, όπως:

Επενδύσεις με αντίκτυπο (impact investing)

Οι επενδύσεις με αντίκτυπο προσφέρουν μια άμεση και μετρήσιμη επίδραση σε περιβαλλοντικά ή κοινωνικά ζητήματα, σε σχέση με το ευρύτερο πλαίσιο του ESG.

Κατηγορία επενδύσεων που εμπίπτει σε αυτό το μοντέλο είναι τα ομόλογα που συνδέονται με τη βιωσιμότητα (γνωστά ως “sustainability-linked bonds”).

Μέσω αυτών των επενδύσεων παρέχεται στοχευμένη στήριξη σε συγκεκριμένους κλάδους που συμβάλλουν θετικά στην προστασία του περιβάλλοντος ή στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Παραδείγματα τέτοιων επενδύσεων περιλαμβάνουν:

τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

τα πράσινα ομόλογα

την κοινωνική στέγαση

τη διατήρηση της βιοποικιλότητας

την κατασκευή ακινήτων και

την υλοποίηση έργων υποδομής

Στην πράξη, μέχρι σήμερα έχει αποδειχθεί ότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να προσδιοριστεί ποσοτικά ο αντίκτυπος μιας τέτοιας επένδυσης και, κατ' επέκταση, η σχετιζόμενη οικονομική της απόδοση.

Σχέση ασφαλιστικών εταιριών και τρίτων διαχειριστών επενδύσεων

Η σχέση μεταξύ ασφαλιστικών εταιριών (asset owners) και διαχειριστών επενδύσεων (asset managers) πρέπει να στοχεύει τόσο στη βελτιστοποίηση των αποδόσεων όσο και στην προώθηση υπεύθυνων επενδυτικών πρακτικών και επιδόσεων. Με στόχο τη διασφάλιση μιας διαφανούς, υπεύθυνης και βιώσιμης σχέσης μεταξύ των διαχειριστών επενδύσεων και των κατόχων περιουσιακών στοιχείων, προτείνονται τα εξής:

Ευθυγράμμιση εντολής με τις ESG αξίες της ασφαλιστικής εταιρίας

Η ασφαλιστική εταιρία διασφαλίζει ότι οι διαχειριστές επενδύσεων έχουν πλήρως κατανοήσει και υλοποιούν τις μακροπρόθεσμες επενδυτικές στρατηγικές και αξίες της, ιδίως όσον αφορά τα ζητήματα ESG. Συνεπώς, οι συμβάσεις διαχείρισης επενδύσεων (Investment Management Agreements – IMAs) θα πρέπει να περιλαμβάνουν σαφώς διατυπωμένες ρήτρες, οι οποίες να καθορίζουν τις προτεραιότητες της ασφαλιστικής εταιρίας ως αναπόσπαστο στοιχείο της μεταξύ τους συμφωνίας.

Ενσωμάτωση Κριτηρίων ESG στις Συμφωνίες

Στις συμβάσεις τους, οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές διαθέτουν και οι ίδιοι επενδυτική στρατηγική ευθυγραμμισμένη με τα ESG κριτήρια. Οι διαχειριστές επενδύσεων οφείλουν να αναγνωρίζουν τη σημασία των κριτηρίων αυτών και να τα ενσωματώνουν ουσιαστικά στις διαδικασίες ανάλυσης και

επιλογής των επενδύσεων, διασφαλίζοντας ότι οι επενδυτικές αποφάσεις τους ευθυγραμμίζονται με τους στόχους βιωσιμότητας της ασφαλιστικής επιχείρησης.

Εποπτεία και Αξιολόγηση των Διαχειριστών Επενδύσεων

Οι ασφαλιστικές εταιρίες ενθαρρύνονται να διαθέτουν μηχανισμούς για την παρακολούθηση, επιτήρηση και αξιολόγηση, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, της απόδοσης των διαχειριστών επενδύσεων, σε σχέση με τα κριτήρια ESG και τις σχετικές με αυτά προτεραιότητες της εταιρίας, όπως αυτές έχουν καταγραφεί στην εντολή που τους έχει δοθεί. Στο πλαίσιο αυτό, οι εταιρίες θα μπορούσαν να απαιτούν από τους διαχειριστές παράλληλα με τις αναφορές επενδυτικών αποδόσεων να υποβάλουν και περιοδικές εκθέσεις με στόχο την ενημέρωσή τους σχετικά με την επίτευξη των ESG επιδιώξεων, τις δραστηριότητες ενεργούς συμμετοχής και τα αποτελέσματά της. Παράλληλα, θα μπορούσαν να θέτουν κίνητρα που συνδέονται με την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων ESG και την προώθηση βιώσιμων πρακτικών. Οι κάτοχοι περιουσιακών στοιχείων μπορούν να «επιβραβεύουν» τους διαχειριστές που αποδεικνύουν συνεχή δέσμευση στην υλοποίηση υπεύθυνων επενδύσεων.

Διάλογος και Διαφάνεια

Οι εταιρίες επιδιώκουν τακτικές επαφές με τους διαχειριστές επενδύσεων προκειμένου να διασφαλίζουν την ευθυγράμμιση των τοποθετήσεων που γίνονται με τους ESG στόχους της.

Signatory of:

ΕΝΩΣΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΑΕΕ για την Υπεύθυνη Επένδυση

www.eaee.gr